

maraton

Akademi

7

SINIF

ETKİNLİKLİ

ÇEK

KOPAR

TÜRKÇE

SORU BANKASI

Sınavlara Hazırlan: Beceri temelli, sınavlara yönelik Maraton Testler

Pekiştir: Konuyu pekiştirmeye ve yorum gücünü geliştirmeye yönelik Düşündüren Testler

Uygula: Boşluk doldurma, eşleştirme, doğru-yanlış, tablo tamamlama ve yorumlama etkinlikleri

Öğren: Örnek soru çözümleriyle desteklenmiş konu özetleri

Pardus Windows
Uyumlu

maratonyayıncılık

ISBN

978-625-7225-10-6

YAZARLAR

Kubilay ORAL
Niyazi YIGIN

EDİTÖR

Ayşe KILIÇKAYA

GÖRSEL TASARIM

Maraton Yayıncılık

maratonyayincılık

PALLADIUM TOWER
Barbaros Mah. Kardelen Sk. No: 2 Kat: 22
34746 Ataşehir / İstanbul
Tel: 0850 288 35 00 Faks: 0850 288 35 09
www.maratonyayincilik.com
info@maratonyayincilik.com

Bu kitabın akıllı tahta uygulamasını
www.maratonyayincilik.com adresimizden indirebilirsiniz.

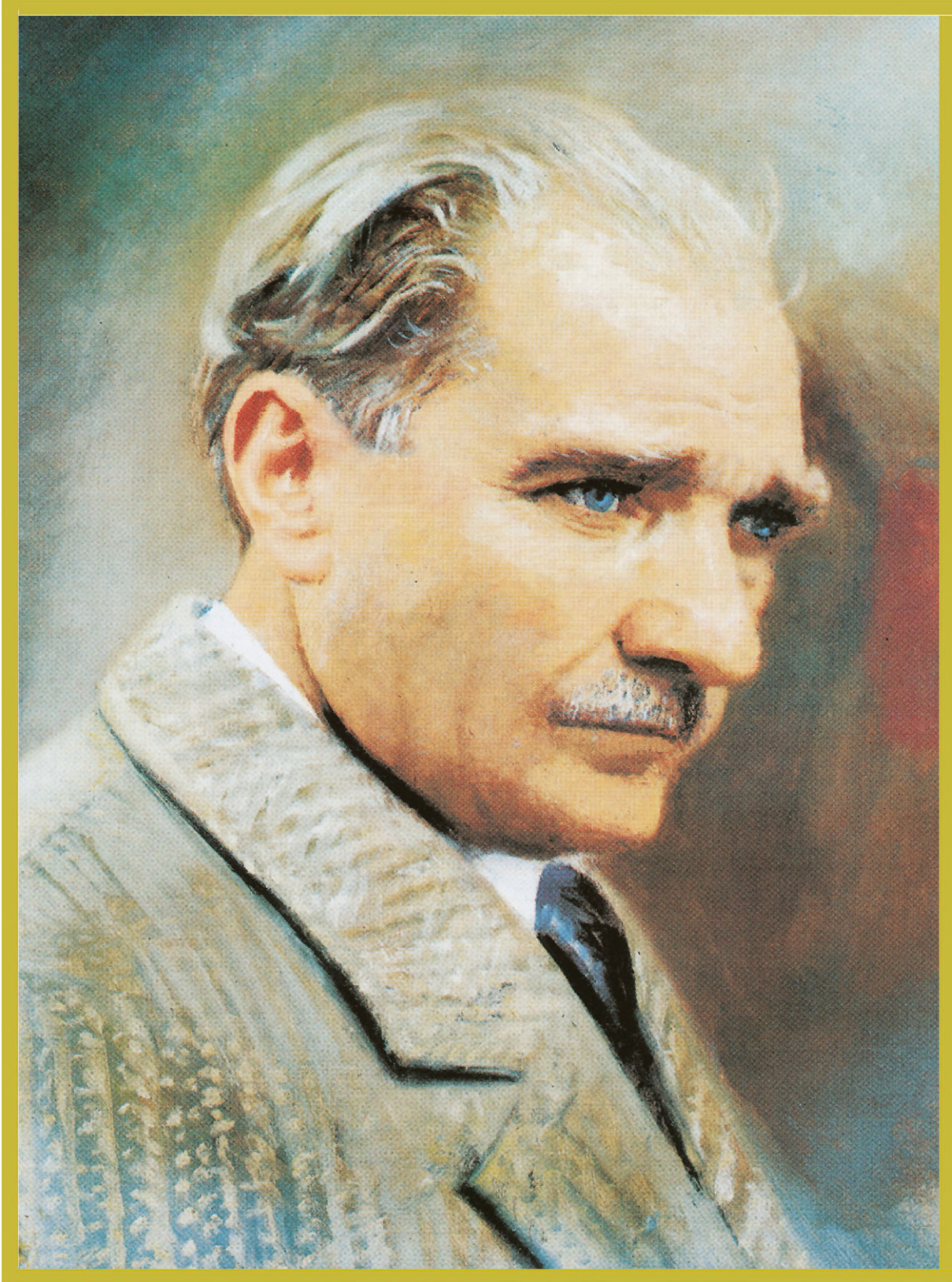
@maratonyayinlari

@maratonyayincilik

Basım Yeri: ERTEM BASIM YAYIN DAĞITIM SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Sertifika 48083 Basım Tarihi: 2021

Tüm yayın hakları **AjansN Yayın Tanıtım Sanayi ve Dış Tic. Ltd. Şti.**'ne aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcükte Anlam Özellikleri	9
Düşündüren Test 1	13
Sözcükler Arası Anlam İlişkisi	15
Düşündüren Test 2	19
Söz Gruplarında Anlam	21
Düşündüren Test 3	25
Maraton Test 1	27

2. ÜNİTE

CÜMLEDE ANLAM

Anlam İlişkilerine Göre Cümleler	33
Kanıtlanabilirliğine Göre Cümleler	37
Düşündüren Test 1	39
Hâkim Olan Duyguya Göre Cümleler	41
Düşündüren Test 2	47
İfade Ettiği Anlama Göre Cümleler	49
Düşündüren Test 3	55
İçeriği ve Anlatımına Göre Cümleler	57
Düşündüren Test 4	61
Maraton Test 1	63

3. ÜNİTE

PARAGRAFTA ANLAM

Paragrafın Anlam Özellikleri	69
Düşündüren Test 1	73
Düşündüren Test 2	77
Anlam Teknikleri	79
Düşündüren Test 3	81
Düşünceyi Geliştirme Yolları	83
Düşündüren Test 4	85
Paragrafta Yapı	87
Düşündüren Test 5	89
Paragrafta Dil ve Anlatım-Metin Karşılaştırma-Hikâye Unsurları	91
Düşündüren Test 6	93
Maraton Test 1	95
Maraton Test 2	99
Maraton Test 3	103

4. ÜNİTE

SÖZ SANATLARI VE METİN TÜRLERİ

Söz Sanatları	109
Düşündüren Test 1	113
Metin Türleri	115
Düşündüren Test 2	123
Maraton Test 1	125
Maraton Test 2	129

5. ÜNİTE

GÖRSEL, TABLO VE GRAFİK YORUMLAMA

Görsel Okuma	135
Düşündüren Test 1	137
Grafik Yorumlama	139
Düşündüren Test 2	141
Tablo Yorumlama	143
Düşündüren Test 3	145
Harita ve Kroki Yorumlama	147
Düşündüren Test 4	149
Maraton Test 1	151
Maraton Test 2	155

6. ÜNİTE

SÖZEL MANTIK VE MUHAKEME

Yer-Konum Belirleme, Sıralama	161
Düşündüren Test 1	167
Sınıflandırma ve İlişkilendirme	169
Düşündüren Test 2	171
Şifreleme	173
Düşündüren Test 3	175
Maraton Test 1	177
Maraton Test 2	181

7. ÜNİTE

FİİLLERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ

Fiillerin Anlam Özellikleri	187
Düşündüren Test 1	191
Maraton Test 1	193

8. ÜNİTE

FİİL ÇEKİMİ (KIP VE KİŞİ EKLERİ)

Fiil Çekimi	199
Düşündüren Test 1	205
Düşündüren Test 2	207
Fiilde Anlam (Zaman) Kayması	209
Maraton Test 1	213

9. ÜNİTE

FİİLDE YAPI

Fiilde Yapı	219
Düşündüren Test 1	225
Maraton Test 1	227

10. ÜNİTE

EK FİİL (EK EYLEM)

Ek Eylem	233
Düşündüren Test 1	239
Düşündüren Test 2	241
Maraton Test 1	243

11. ÜNİTE

ZARFLAR (BELİRTEÇLER)

Düşündüren Test 1	253
Düşündüren Test 2	255
Maraton Test 1	257

12. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları	263
Düşündüren Test 1	267
Düşündüren Test 2	269
Maraton Test 1	271

13. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI

Birleşik Kelimelerin Yazımı	277
Düşündüren Test 1	279
Bazı Kelime ve Eklerin Yazımı	281
Düşündüren Test 2	285
Sayıların Yazımı	287
Düşündüren Test 3	289
Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler	291
Düşündüren Test 4	295
Kısaltmaların Yazımı	297
Düşündüren Test 5	299
Maraton Test 1	301

14. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Nokta, Virgül ve Noktalı Virgül	307
Düşündüren Test 1	311
İki Nokta, Üç Nokta, Soru İşareti	313
Düşündüren Test 2	317
Ünlem İşareti, Kısa Çizgi, Uzun Çizgi	319
Düşündüren Test 3	323
Kesme İşareti, Tırnak İşareti, Tek Tırnak İşareti	325
Düşündüren Test 4	329
Yay Ayrac, Köşeli Ayrac, Eğik Çizgi	331
Düşündüren Test 5	335
Maraton Test 1	337

Cevap Anahtarı	341
----------------------	-----

1.

ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM

» Neler Öğreneceğiz?

1. SÖZCÜKTE ANLAM ÖZELLİKLERİ

- Bu bölümde sözcüklerin gerçek, mecaz, terim anlamlarının yanı sıra sözcüğün cümle içinde kazandığı farklı anlamları (çok anlamlılık) inceleyeceğiz.

2. SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİSİ

- Sözcükler arasındaki eş anlam (anlamdaş), zıt (karşıt) anlam eş seslilik (sesteş) ilişkilerini inceleyeceğiz.
- Sözcüğün cümlede kazandığı genel ve özel anlamlarına değineceğiz.

3. SÖZ GRUPLARINDA ANLAM

- Deyimler, atasözleri ve özdeyişlerin özelliklerini örneklerle açıklayacağız.
- İkilemelerin özelliklerini ve kuruluş biçimlerini inceleyeceğiz.

SÖZCÜKTE ANLAM

1

SÖZCÜKTE ANLAM ÖZELLİKLERİ

1. Gerçek Anlam
2. Mecaz Anlam
3. Terim Anlam
4. Çok Anlamlılık

2

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİSİ

1. Eş Anlamlı (Anlamdaş) Sözcükler
2. Zıt (Karşıt) Anlamlı Sözcükler
3. Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler
4. Genel Anlamlı Sözcükler
5. Özel Anlamlı Sözcükler

3

SÖZ GRUPLARINDA ANLAM

1. Deyimler
2. Atasözleri
3. Özdeyişler
4. İkilemeler

1) Gerçek Anlam

Bilgi Durağı

Bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamına ve buna bağlı olan diğer anlamlarına denir.

Örnek:

- Kuru çamaşırları katlayıp dolaba koydum.
(Bu cümlede "kuru" sözcüğünün sözlükteki ilk anlamı "suyu, nemi olmayan"dır, dolayısıyla la sözcük bu cümlede gerçek anlamda kullanılmıştır.)
- Sırtındaki çanta çok ağırdı.
(Bu cümlede "ağır" sözcüğünün sözlükteki ilk anlamı "tartıda çok çeken"dır, dolayısıyla la sözcük bu cümlede gerçek anlamda kullanılmıştır.)

Konuşan Sorular

Bir çay söyledim. Gözlerimi yoldan kuş uçurtmayacak bir noktaya çiviledim
I II
ve bekledim. Akşam oldu, gelmedi. Eve gitmeyi düşündüm. Sonra vazgeç-
tim. Ya o sırada gelir, beni bulamazsa... Hava ılıktı. Paltoma sarınıp oturdum.
III IV

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

Çözüm: I ve II numaralı sözcükler gerçek anlamından uzaklaşarak mecaz anlam kazanmıştır. III ve IV numaralı sözcükler sözlükteki ilk anlamlarıyla kullanıldığından gerçek anlamıdır. Doğru cevap D seçeneğidir.

2) Mecaz Anlam

Bilgi Durağı

Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamlara "mecaz anlam" denir.

Örnek:

- Bu kuru hayatına biraz renk katmalısın.
(Bu cümlede "kuru" sözcüğü; "suyu, nemi olmayan" anlamından tamamen uzaklaşmış, "heyecanı, tadı olmayan, tekdüze" anlamında kullanılmıştır. Dolayısıyla sözcük bu cümlede mecaz anlamdadır.)
- Onun ağır sözleri karşısında bir şey diyemedi.
(Bu cümlede "ağır" sözcüğü; "tartıda çok çeken" anlamından tamamen uzaklaşmış, "dokunaklı, insanın gücüne giden, kırıcı" anlamında kullanılmıştır. Bu nedenle sözcük mecaz anlamdadır.)

Konuşan Sorular

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ucuz" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Ucuz bir ayakkabı bulabilmek için mağaza mağaza dolaştık.
B) Bu ucuz sözlerle bizleri ikna edebileceğini düşünüyor.
C) Kitapları internetten sipariş ettiği için kitaplar ucuz gelmiş.
D) Pazardaki ucuz meyvelerin bazıları maalesef tatsız oluyor.

Çözüm: A, C ve D seçeneklerinde "ucuz" sözcüğü gerçek anlamda, B seçeneğinde mecaz anlamda kullanılmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

İpucu

Gerçek anlamda sözcüğün akla ilk gelen anlamı da denilebilir.

İpucu

Somut anlam-
lı bir sözcük,
soyut anlam ka-
zanmışsa mecaz
anlamda kullanıl-
mıştır.

- Bu şeker çok tatlıymış. ("Tatlı" sözcüğü somuttur.)
- Onun kadar tatlı konuşanı görmedim. ("Tatlı" sözcüğü soyuttur.)
İlk cümlede "tatlı" sözcüğü gerçek anlamda, ikinci cümlede mecaz anlamda kullanılmıştır.

İpucu

Bir sözcüğün gerçek, mecaz ve terim anlamları bulunabilir.

Örnek:

- Salonun perdesini yıkmış. (Gerçek anlam)
- Tüm gerçekleri anlattığında gözlerimdeki perde kalkıverdi. (Mecaz anlam)
- Oyunun ilk perdesi daha heyecanlıydı. (Terim anlam)

3) Terim Anlam

Bilgi Duracağı

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelimelere "terim"; kelimelerin bu anlamda kullanılmasına "terim anlam" denir.

Örnek:

- Gitar çalarken bazı notaları karıştırıyorum.

(Bu cümlede "nota" sözcüğü; "bir müzik sesini belirtmeye yarayan işaret" anlamındadır ve bir müzik terimidir. Dolayısıyla sözcük bu cümlede terim anlamda kullanılmıştır.)

- Madenciler buradaki ayaktan tonlarca kömür çıkardı.

(Bu cümlede "ayak" sözcüğü; "kömür ocaklarında kömürün çıkarıldığı galeri" anlamındadır ve bir madencilik terimidir. Bu nedenle sözcük terim anlamda kullanılmıştır.)

Konuşan Sorular

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "köprü" sözcüğü terim anlamda kullanılmıştır?

- A) Gececek bir köprü bulamayınca hepimiz paçaları sıvayıp suya atladık.
- B) Bir acı söz, aralarındaki köprünün yıkılmasına neden olmuştu.
- C) Orada ordunun geçmesi için Mimar Sinan tarafından bir köprü yapılmıştı.
- D) Diş hekimi, daha sağlam olacağını düşünerek dişime köprü yaptı.

Çözüm: "Köprü" sözcüğü A ve C seçeneklerinde gerçek anlamda, B seçeneğinde mecaz anlamda, D seçeneğinde ise bir tıp terimi olduğu için terim anlamda kullanılmıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Pekiştiren Etkinlik 1

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

1	"Sizleri fazla sıkmak istemiyorum." cümlesinde "sıkmak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
2	"Karadeniz ağzıyla konuşurken çok sevimli oluyor." cümlesinde terim anlamlı sözcüğe yer verilmiştir.
3	"Karşısında oturan adamı dikkatlice süzdü." cümlesinde "süzme" mecaz anlamda kullanılmıştır.
4	"Millî takım Norveç'i âdeta sahadan silmişti." cümlesinde "silme" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.
5	"Bu sıcak yaz gecesinde nasıl uyunur?" cümlesindeki tüm sözcükler gerçek anlamda kullanılmıştır.
6	"Bunu saymam, bir dahakine uzun uzun sohbet edelim." cümlesindeki "saymak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
7	"Kırık bir bakışla yanımdan ayrıldı." cümlesinde "kırık" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.
8	"Kemençe yayı at kılından yapılmış." cümlesindeki "yay" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.

Pekiştiren Etkinlik 2

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükler gerçek anlamlıysa yanına “G”, mecaz anlamlıysa yanına “M”, terim anlamlıysa yanına “T” yazınız.

1	Her işin kendine göre bir <u>yolu</u> yordamı vardır.	
2	Annem her pazartesi bu televizyon <u>dizisini</u> izler.	
3	Seyir hâlindeyken arabanın ön sol <u>lastiği</u> patlamıştı.	
4	Elektrik <u>akımına</u> kapılmamak için önlem almalısınız.	
5	Yunan ordusunun Türkler karşısında <u>direnci</u> kalmamıştı.	
6	Köylüler traktörlerle topraklarını <u>sürüyordu</u> .	

4) Sözcükte Çok Anlamlılık

Bilgi Duracı

Sözcüklerin anlam genişlemesi yoluyla yeni anlamlar kazanmasına ve birden çok anlamda kullanılabilmesine çok anlamlılık denir. Her sözcüğün birden çok anlamı olmayabilir ancak birçok sözcük anlam genişlemesiyle birden fazla anlam kazanmıştır. Söz gelimi “çıkılmak” sözcüğünün Türkçe Sözlük’te 56 farklı anlamı yer almaktadır.

Örnek:

“Atmak”

- Şu eşyaları bizim eve atalım. (Taşımak)
- Yemeğimize mümkün olduğunca az tuz atın. (Koymak)
- Elindeki küçük taşları sırayla suya atıyordu. (Fırlatmak)
- Sınavların bazılarını mayıs ayına attılar. (Ertelemek)
- Çocuğun üstüne bir battaniye attı. (Örtmek)
- İftar vaktini haber veren top atıldı. (Patlatmak)

“Görmek”

- Uzağı çok iyi göremiyorum. (Seçmek)
- Bunun ne demek olduğunu göreceksiniz. (Anlamak)
- Yarın sabah dayınları göreceğim. (Ziyaret etmek)
- Dün sabah mağazada bir öğrencimi gördüm. (Karşılaşmak)
- Onun gözü paradan başka bir şey görmüyor. (Çok değer vermek)

Konuşan Sorular

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yatmak” sözcüğü yay ayrıç içinde verilen anlamına uygun kullanılmamıştır?

- Araba birkaç yıldır garajda yatıyor. (Çalışmaz durumda kalmak)
- Marulları bir süre sirkeli suya yatırın. (Bir şeyin içinde bekletmek)
- Babam her gün erkenden yatar. (Uyumak için yatağa girmek)
- İşi bıraktığı günden beri evde yatıyor. (Başarısız sonuç almak)

Çözüm: “Yatmak” sözcüğü A, B ve C seçeneklerinde yay ayrıç içindeki anlamlarına uygun kullanılmışken D seçeneğinde “başarısız sonuç almak” anlamında değil, “işsiz kalmak, çalışmamak” anlamında kullanılmıştır. Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir.

Çok anlamlılık so-
rularında sözcüğün
cümledeki bağlamın-
dan yola çıkılarak
hangi anlamda kulla-
nıldığı bulunur.

Örnek:

- Evi boyama işini yanına bıraktık. (Ertelemek)
- Acaba montunu okulda mı bıraktı? (Unutmak)

Pekiştiren Etkinlik 3

Aşağıdaki cümlelerde "saymak" sözcüğünü bağlamdan yararlanarak verilen anlamlarıyla eşleştiriniz.

1. Küçük, okulda neler yaptığını bir bir saydı.

a. Sayısını bulmak

2. Bir an öyle olduğunu sayalım, ne değişir?

b. Arka arkaya söylemek, sıralamak

3. Bu eve ne kadar para saydığımızı sordu.

c. Ödemek, peşin vermek

4. Ağıldaki koyunları saymak çok da kolay olmadı.

d. Hürmet etmek

5. İlkem küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymaktır.

e. Gibi görmek, kabul etmek

6. Niçin bu güzelim hayvanları yük sayıyorsunuz?

f. Farz etmek

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Pekiştiren Etkinlik 4

Aşağıdaki cümlede yer alan altı çizili sözcüklerin yay ayraç içinde verilen anlamları doğru ise yanına "✓" işareti, yanlış ise "✗" işareti koyunuz.

1	Şifre <u>okumak</u> sanıldığı kadar kolay değildir. (Bir şeyin anlamını çözmek)	
2	Adam kaşla göz arasında dışarıya <u>sızdı</u> . (Gizlice, haber vermeden gitmek)	
3	Babam, kardeşimi bir <u>kıyıya</u> çekip onunla konuştu. (Kara ile suyun birleştiği yer)	
4	Yeni uyandığı, yüzündeki yastık <u>izinden</u> belliydi. (Bir şeyin geçtiği veya önce bulunduğu yerde bıraktığı belirti)	
5	<u>Hava</u> bozunca balkondaki çamaşırları topladı. (Çevreyi kuşatan boşluk)	
6	Kalemi bana <u>uzatıp</u> birkaç kâğıdı imzalamamı istedi. (Bir şeyi vermek için birine yöneltmek)	
7	Kafası o kadar <u>dağınık</u> ki hiçbir şeye odaklanamıyor. (Hoş görünmeyen, uyumsuz)	
8	Bebek bize alıştığı için annesini <u>aramıyor</u> . (Önem verip istemek)	
9	Gecenin bu saatinde ne <u>geziyorsun</u> burada? (Bulunmak)	
10	Ona <u>iyi</u> bir cevap vererek onu susturdu. (Yerinde, uygun)	
11	<u>Doğru</u> eve gidip kıyafetini değiştirdi. (Hiçbir yöne sapmadan, dosdoğru, doğruca)	
12	Gazeteye <u>yansıyan</u> bu haber halkın ilgisini çekmişti. (Ulaşmak, duyulmak, yayılmak)	
13	Ağacın <u>sarkan</u> dalları neredeyse yolu kapatmıştı. (Aşağıya doğru uzamak veya uzanmak)	
14	Esen <u>acı</u> poyrazın ıslığı bir şarkıyı andırıyordu. (Çarpıcı, göz alıcı)	
15	<u>Gün</u> doğmadan yola çıkan işçiler fabrikaya varmıştı. (Gündüz)	

1.

Mecaz anlam, bir sözcüğün gerçek anlamı dışında, başka bir sözcüğün yerine kullanılmasıdır. "Haftalar akıp gidiyor." cümlesindeki "ak-" sözcüğü gerçek anlamından uzaklaşarak "zamanın çabuk geçmesi" anlamında kullanılmıştır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Stajyerlerimizin biraz daha pişmesi gerekiyor.
B) Serin bir ilkbahar akşamında yürüyüşe çıkmıştık.
C) Bugün dernekte yapılan eğitim çok seviyeli geçti.
D) Parktaki çocuk şimdi düşüp bir yerini kıracak.

2.

- I. Kırık bir kalple karşında duruyorum.
II. Kırık bir kalem çıkardı çantasından.
III. Kırık beyaz bir gelinlik giymişti.
IV. Kırık kapıyı onarmamız gerekiyor.

"Kırık" sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangilerinde aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

3.

- Şehrin girişinde ağır bir sis bizi karşıladı.
- Bu yolda çok dostumuzu geride bıraktık.
- Çocuk hızlı adımlarla okula gidiyordu.
- Keskin zekânla bu işin de üstesinden gelirsin.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin karşıladığı anlamlardan biri değildir?

- A) Yoğun
B) Süratli
C) Gaye
D) Etkili

4.

- I. Tatlı bir yaz gününde çocuklar dışarıda top oynuyor.
II. Onunla buluşmamızda gayet ölçülü hareket emiştim.
III. Günümüzde doğru habere ulaşmak gerçekten çok zor.
IV. Bunun ondan kurtulmak için iyi bir fırsat olduğunu düşündüm.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde mecaz anlamı sözcüklere yer verilmiştir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

5.

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan sözcüklere terim anlamı sözcükler denir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde terim anlamı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Yalan yanlış haberlerle gündeme gelmek can sıkıcı.
B) Öğretmen, derse tahtaya bir doğru çizerek başladı.
C) Meseleyi kökten halletmek için kaymakamlığa geldi.
D) Onun ayağıyla biz okuldaki sınava ancak yarın yetişiriz.

6.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yırtmak" sözcüğü gerçek anlamında kullanılmıştır?

- A) Yeni çalışanlar gelince bu işlerin hepsinden yırttık.
B) Boğazını yırtarcasına arkadaşının ardından bağıyor.
C) Bahçedeki dikenler kardeşimin bacağını yırtmış.
D) Arsasına apartman yapılırsa yırtacağını düşünüyor.

7. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin cümle içindeki anlamları yanlarında verilmiştir.

	Cümle	Cümle İçindeki Anlam
I.	Bazı canlılar hem <u>kara</u> da hem de suda yaşar.	Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü
II.	Romadaki çocuk kıza çok <u>kötü</u> tutuluyor.	Kaba ve kırıcı
III.	Yol <u>açık</u> olduğu için çabucak vardık.	Engelsiz, serbest
IV.	Geçen yıl çıkan yasa bugün <u>iptal</u> edildi.	Kullanıştan kaldırma

Tabloda numaralanmış cümlelerin hangisinde yer alan altı çizili sözcüğün cümle içindeki anlamı yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

8. I. Şehrin meydanındaki bu saat hafif yamuk duruyordu.
II. Yükseklik, yamuğun tabanlarını dik olarak kesen doğru parçasıdır.
III. Bize yaptığın yamuktan sonra uzun süre işlerimizi yoluna koyamadık.

Bu cümlelerde “yamuk” sözcüğünün kazandığı anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I. Cümle	II. Cümle	III. Cümle
A)	Gerçek Anlam	Terim Anlam	Mecaz Anlam
B)	Mecaz Anlam	Gerçek Anlam	Terim Anlam
C)	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Terim Anlam
D)	Terim Anlam	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam

9. Aşağıdakilerin hangisinde “vurmak” sözcüğünün cümlede kazandığı anlamla ayraç içinde verilen anlamı uyuşmamaktadır?

- A) Üçü dörde vurursak on iki ediyor. (Ses çıkarmak)
B) Küresel salgın dünya piyasalarını vurdu. (Olumsuz etkilemek)
C) Babam sepeti sırtına vurmuş yaylaya gidiyor. (Omzuna yerleştirmek)
D) Ayağını kaldırıma vurduğundan iki gündür yürüyemiyormuş. (Hızla değmek)

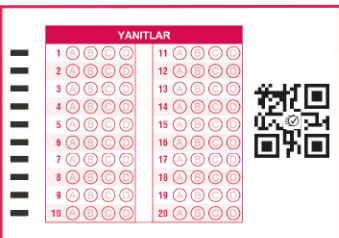
10. ---- davranışları olduğu söyleniyor.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlede mecaz anlamı bir sözcük kullanılmış olur?

- A) Yanlış B) Güzel
C) İnce D) Kötü

11. “Yanmak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Yanan evin yerine kocaman bir bina yapıldı.
B) Yoldaki kaza nedeniyle sinema biletlerimiz yandı.
C) Soba bir türlü yanmadığından adam söyleniyordu.
D) Kibritle oynaması az daha evin yanmasına neden oluyordu.

1) Eş Anlamlı (Anlamdaş) Sözcükler

Bilgi Durağı

Yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere eş anlamlı (anlamdaş) sözcükler denir.

Örnek:

- Yaşlı adam inatla yürümek istiyordu. • İhtiyar adam inatla yürümek istiyordu.
(Bu cümlelerde "yaşlı" ve "ihtiyar" sözleri birbirinin yerine kullanıldığında anlamda herhangi bir değişiklik olmamıştır. Bu sözler eş anlamlıdır.)
- O, güç işleri yardım almadan yapardı. • O, zor işleri yardım almadan yapardı.
(Bu cümlelerde "güç" ve "zor" sözleri birbirinin yerine kullanıldığında anlamda herhangi bir değişiklik olmamıştır. Bu sözler eş anlamlıdır.)

Konuşan Sorular

- Kitap okumak onun için büyük bir keyifti.
- Fiyatı her ne ise ödeyip gidelim artık.
- Gerçeklerin ortaya çıkmasından korkuyordu.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin eş anlamlısı olarak kullanılamaz?

- A) Zevk B) Eder C) Ücret D) Hakikat

Çözüm: Keyif ile zevk, fiyat ile eder ve gerçek ile hakikat eş anlamlıdır. Ancak cümlelerde "ücret" sözcüğünün eş anlamlısı yoktur. Doğru cevap C seçeneğidir.

Pekiştiren Etkinlik 5

Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerin eş anlamlısı olarak verilen sözcüklerden doğru olanları yuvarlak içine alınız.

Cümleler	Eş Anlamlısı	
1. Bazıları alçak gönüllülük <u>faziletine</u> sahip değildir.	Olgunluk	Erdem
2. Dağın <u>zirvesine</u> ulaşmak bir haftamızı almıştı.	Doruk	Tepe
3. Tüm yurt <u>kara</u> bir güne uyanmıştı.	Kötü	Siyah
4. Kadın <u>ağır</u> adımlarla merdiveni çıktı.	Çetin	Yavaş
5. Pınarın <u>duru</u> suyundan kana kana içtik.	Saf	Berrak
6. Onun <u>siması</u> bana pek de yabancı gelmedi.	Yüz	Taraf
7. Türkiye-İran <u>sınırından</u> yurda girdikleri söyleniyor.	Limit	Hudut
8. Acıma <u>duygusu</u> olmayan kişilerden uzak durun.	His	Sezgi
9. Hırsızlar herhangi bir <u>iz</u> bırakmadan kaçmışlardı.	İpucu	Nişan
10. Bunlar Kızılay'ın hazırladığı <u>afişlerdi</u> .	Broşür	Ası

İpucu

Bir sözcüğün eş anlamlısı bulunurken cümledeki bağlamından yararlanılmalıdır.

Örnek:

"Bu yolda çok emek harcadı." cümlesindeki "yol" sözcüğünün eş anlamlı "uğur"dur.

"Bu soruyu çözmenin bir yolu vardır." cümlesindeki "yol" sözcüğünün eş anlamlı "yöntem"dir.

İpucu

Bir sözcüğün zıt anlamlısı ile olumsuzu karıştırılmamalıdır.

Örnek

- uyumak-uyanmak (zıt anlam)
- uyumak-uyumamak (olumsuz)

2) Zıt (Karşıt) Anlamlı Sözcükler

Bilgi Duracağı

Anlamca birbirinin tersi olan sözcüklere zıt (karşıt) anlamlı sözcükler denir.

Örnek:

- Genç adam bir başına yürüyordu.
- İhtiyar adam bir başına yürüyordu.

(Bu cümlelerde "genç" ve "ihtiyar" sözleri birbirinin tersi anlam ifade ettiği için zıt anlamlı sözcüklerdir.)

- Bu ağır kayayı yerinden oynatmak imkânsızdı.
- Çocuğun çantası hafif olduğu için onu yormuyordu.

(Bu cümlelerde "ağır" ve "hafif" sözleri birbirinin tersi bir anlam ifade ettiği için zıt anlamlı sözcüklerdir.)

Konuşan Sorular

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Kıyafetler ucuz olduğu için birkaç parça aldık.
- B) Yalan yanlış konuşarak insanları yanıltıyordu.
- C) Yardım etme çaba ve arzusu takdir edilmeli.
- D) Eğri odunları ellemeyip doğrularını alıyordu.

Çözüm: A, B ve C seçeneklerinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamış, D seçeneğinde "eğri" ve "doğru" sözcükleri birbirinin zıddıdır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Pekiştiren Etkinlik 6

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

1	"Yanakları kuruydu fakat gözleri tamamıyla yaştı." cümlesinde zıt anlamlı sözcükler birlikte kullanılmıştır.
2	"Duvarda küçük bir tablo asılıydı." cümlesinde zıt anlamlısı bulunan bir sözcük yoktur.
3	"Yoksul insanların olduğu bir semti burası." cümlesinde hem eş hem de zıt anlamlısı olan bir sözcüğe yer verilmiştir.
4	"Canlı varlıkların tümünde yaşama arzusu vardır." cümlesindeki "canlı" sözcüğünün zıt anlamlısı "cansız"dır.
5	"Çabuk olursak otobüse yetişiriz." cümlesindeki altı çizili sözcüğün hem eş hem de zıt anlamlısı bulunmaktadır.
6	"Aslında bu, iyilerle kötülerin mücadelesidir." cümlesinde zıt anlamlı sözcükler bir arada verilmiştir.
7	"Bir gün sizi de aramızda görmek isteriz." cümlesinde zıt anlamlısı bulunan bir sözcüğe yer verilmiştir.
8	"Yollar kapalı olduğu için bir süre bekledik." cümlesinde zıt anlamlısı bulunan sözcük yoktur.
9	"Doğal besinleri tüketmek sağlık açısından önemlidir." cümlesindeki altı çizili sözcüğün zıt anlamlısı "yapay"dır.
10	"Zor olanı, ta uzaklardan buraya yürümektir." cümlesinde zıt anlamlısı bulunan birden çok sözcüğe yer verilmiştir.

3) Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler

Bilgi Duracağı

Yazılışları aynı olan ancak aralarında herhangi bir anlam ilgisi bulunmayan sözcüklere sesteş (eş sesli) sözcükler denir.

Örnek:

sağ

- Çok şükür, sağ salim memlekete varabildik.
- Sağ cebinden çıkardığı kâğıdı bana uzattı.

(Bu cümlelerdeki "sağ" sözcükleri arasında herhangi bir anlam ilişkisi yoktur, dolayısıyla bu sözcükler sesteştir.)

arı

- Günümüzde arı bir dilden söz etmek mümkün değildir.
- Masanın üstüne konan arı herkesi tedirgin etti.

(Bu cümlelerdeki "arı" sözcükleri arasında herhangi bir anlam ilişkisi yoktur, dolayısıyla bu sözcükler sesteştir.)

Konuşan Sorular

Güzel yurdum, dağlarım
I II

Uzaktan göresim gelir
Keskin esen yellerine
III IV

Kendimi veresim gelir.

Bu dörtlükte numaralanmış sözcüklerden hangisinin eş seslisi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

Çözüm: "Yurt, keskin ve yel" sözcüklerinin sesteşi yoktur ancak "dağ" sözcüğü sesteşi olan bir sözcüktür. Doğru cevap B seçeneğidir.

Dağ (I): Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü

Dağ (II): Kızgın bir demirle vurulan damga, nişan

Pekiştiren Etkinlik 7

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D" yanlış olanların başına "Y" yazınız.

1	"En sevdiği içeceklerden biri de çaydır." cümlesindeki altı çizili sözcüğün sesteşi vardır.
2	"Geceleri <u>kurt</u> ulumaları duyuluyordu." cümlesindeki altı çizili sözcüğün sesteşi yoktur.
3	" <u>Ben</u> de bir süre <u>bizim</u> okulda gördüm onu." cümlesindeki altı çizili sözcüklerin sesteşi vardır.
4	" <u>Ünlü</u> harflerin dördü kalın, dördü incedir." cümlesindeki altı çizili sözcüğün sesteşi vardır.
5	"Kollarını iki yana açıp biraz bekledi." cümlesinde sesteşi olan herhangi bir sözcüğe yer verilmemiştir.
6	" <u>Sır</u> saklamayı bir türlü beceriyorum." cümlesindeki altı çizili sözcüğün sesteşi vardır.
7	"Kasaptan etin <u>sinir</u> lerini ayırmasını istedi." cümlesindeki altı çizili sözcüğün sesteşi vardır.
8	"Koca zili çalmak o kadar kolay değildi." cümlesinde sesteşi olan birden çok sözcüğe yer verilmiştir.

İpucu

Sesteş sözcükler arasında herhangi bir anlam ilgisi bulunmaz.

Örnek:

- Yüz yıl sonra ne olacağını bilemeyiz. (Sayı olan yüz)
- Yüzünde anlamsız bir ifade vardı. (Sima, çehre olan yüz)

İpucu

Bir sözcüğün mecaz anlamı, o sözcüğün sesteşi değildir.

- Sığ sularla yüzüyordu. (Gerçek anlam)
- Sığ düşüncelerle bir yere varamayız. (Mecaz anlam)

Bu cümlelerde yer alan "sığ" sözcüğü sesteş değildir.

Dikkat!

Birbirleriyle aralarında anlam ilgisi bulunan ve hem isim hem de fiil kökü olan sözcükler sesteş değil, kökteştir.

Boya almak için çıktı. (isim)

Duvarı çabucak boya. (fiil)

Bu cümlelerdeki "boya" sözleri sesteş değildir, aralarında anlam ilgisi bulunduğu için kökteştir.

İpucu

Cümlede önce genel kapsamlı bir sözcük, sonra da o sözcüğün kapsamındaki bir başka sözcük söylenirse genelden özele sıralama yapılmış olur. Eğer önce dar kapsamlı sözcük söylenirse o zaman da özelden genele sıralama yapılmış olur.

Örnek:

- En sevdiğim hayvan kedidir.
- Hayvan-kedi (Genelden özele)
- Kedi en tatlı hayvandır.
- Kedi-hayvan (Özelden genele)

İpucu

Doğada duyulan seslerin taklit edilmesiyle yapılan sözcüklere "yansıma sözcük" denir.

Örnek:

- Fokurtu, hırıltı, havlamak,
- miyavlamak, fısıltı, vızıltı, tıkırtı vb.

4) Genel ve Özel Anlamlı Sözcükler

Bilgi Duracağı

Anlamca geniş bir kapsama sahip olan sözcüklere "genel anlamlı sözcükler", dar bir kapsama sahip olan sözcüklere "özel anlamlı sözcükler" denir.

Örnek:

- "Varlık" genel anlamlıdır. (Canlı, cansız, insan, hayvan, bitki vb.yi içerir.)
- "Ankara kedisi" özel anlamlıdır. (Kedi türlerinden sadece Ankara kedisini içerir.)

Sözcükler genelden özele veya özelden genele doğru sıralanabilir.

Örnek:

- Varlık, canlı, hayvan, kuş, serçe (Genelden özele sıralanmış.)
- Serçe, kuş, hayvan, canlı, varlık (Özelden genele sıralanmış.)

Konuşan Sorular

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde özelden genele doğru bir anlatım vardır?

- A) Türkiye'nin en kalabalık ili İstanbul'dur.
- B) En çok merak edilen gezegen Mars'tır.
- C) Kitaplar içinden en çok Çalığışu'nu beğendim.
- D) Konuşurma sanatı söz sanatlarından yalnızca biridir.

- Çözüm:** A) Türkiye-İstanbul (Genelden özele sıralanmış.)
 B) Gezegen-Mars (Genelden özele sıralanmış.)
 C) Kitap-Çalığışu (Genelden özele sıralanmış.)
 D) Konuşurma-söz sanatı (Özelden genele sıralanmış)
 Doğru cevap D seçeneğidir.

Pekiştiren Etkinlik 8

Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerde özelden genele bir anlatım varsa yanına "ÖG", genelden özele bir anlatım varsa yanına "GÖ" yazınız.

1	Sesler heceleri, heceler sözcükleri oluşturur.	
2	Toplumu oluşturan aslında bireylerdir.	
3	Ormanda dolaşırken bir gürgen ağacına rastladık.	
4	Müzik, duygu ve düşüncelerin ezgilere yansıtıldığı bir sanattır.	
5	Atatürk, vatani ve milleti için yaşamış bir liderdir.	
6	Haftanın en çok sevdiğim günü nedense pazartesidir.	
7	Türkler kadar çalışkan bir millet tanımadığını her sözünde vurgular.	
8	Öykü, bir olay veya durum üzerine inşa edilmiş bir edebî türdür.	

1. Yazılışları ve okunuşları farklı olan ancak anlamları aynı olan sözcükler eş anlamlıdır. Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerde altı çizili sözcüklerin eş anlamlıları yazılmak istenmiştir.

	Cümle	Eş Anlamlısı
I.	<u>Dar</u> bir çevrede dünyaya gelmek onu bu hâle getirdi.	Sınırlı
II.	Bu sene zeytin pazarda oldukça <u>bol</u> bulunuyor.	Çok
III.	<u>Ak</u> günler göresin, diyerek torununun yanından ayrıldı.	Temiz
IV.	Bu ülkenin toprağı bir altın madeni kadar <u>cömert</u> .	Verimli

Buna göre tabloda numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

Sözcüklerin karşıt anlamlı olabilmesi için her ikisinin de gerçek ya da mecaz anlamlı olması gerekir.

Buna göre “Kara günler kapımıza gelip dayanmıştı.” cümlesindeki “kara” sözcüğünün karşıt anlamlısı aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Beyaz renkli gömleğini giyip okula doğru yola çıktı.
B) Ak bir taşın üstüne oturup gökyüzüne doğru bakıyordu.
C) Çocuğuna iyi bir gelecek hazırlamak için tüm gücüyle çalışıyor.
D) Bebek, kara gözlerini tavana dikmiş sanki bir şeyler düşünüyordu.

3.

Eş anlamlı görünmelerine rağmen aralarında az çok anlam farkı bulunan sözcüklere yakın anlamlı sözcükler denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Bu çekingen tavırları onun korkak olarak tanınmasına neden oldu.
B) Saçma sapan düşüncelerden arınmadan mutlu olamazsın.
C) Pozitif düşüncelerinin insanlarda olumlu bir etki bırakıyorsun.
D) Dışarıdaki rüzgâr yerini yağmura, ardında doluya bıraktı.

4.

Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünüyorsunuz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

Bu dizelerdeki sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Yüz” sözcüğü eş sesli bir sözcüktür.
B) “Halka” sözcüğü somut anlam taşımaktadır.
C) “Dost” sözcüğünün karşıt anlamlısı “düşman” sözcüğüdür.
D) “Kar” sözcüğünün eş anlamlısı “fayda, yarar” sözcükleridir.

5. (I) Erfelek Şelalelerinin dünyada bir örneğine daha rastlamanız zor. (II) Bu doğaüstü güzellik toplamda irili ufaklı yirmi sekiz şelaleden meydana geliyor. (III) Yani buraya gittiğiniz zaman dört bir yanınızda su şırıltıları duymanız olası. (IV) Alanda aynı zamanda çok fazla kuş çeşidi de görülebilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede “kolay” sözcüğünün zıt anlamlısı kullanılmıştır.
B) II. cümlede eş anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.
C) III. cümlede yansıma bir sözcük kullanılmıştır.
D) IV. cümlede “kuş” sözcüğü genel anlamda gelecek şekilde kullanılmıştır.

6. Sen dışımda da sensin, içimde de sen,
Uzakta da, yakında da sensin,
Gecemde, gündüzümde,
Yılımda, ayımda,
Saatimde, dakikamda, saniyemde sensin,
Uzandığımda tutabildiğim ve tutamadığım,
Baktığımda gördüğüm ve görmediğim,
Koşup koşup yanına ulaşamadığım,
Tüm kapılarımı kapattığımda evrene
Dışımda kalmasına
Alışamadığım.

Bu şiirdeki sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla sözcük karşıt anlamıyla birlikte kullanılmıştır.
B) Aynı kavram alanına giren kimi sözcükler aynı dizide kullanılmıştır.
C) “Uzanmak” ve “tutmak” sözcükleri eş anlamlı olarak kullanılmıştır.
D) “Bakmak” ve “görmek” sözcükleri yakın anlamlı olarak kullanılmıştır.

7. Aynı türden sadece bir tek varlığı anlatan kelimelere, özel anlamlı kelimeler denir.

Buna göre “kitap” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel anlamlı olarak kullanılmıştır?

- A) Arkadaşım babasının aldığı kitabı elinden düşürmüyordu.
B) Kitap bizim bakış açımızı şekillendiren dostumuzdur.
C) Kitap okumak zihin sağlığı açısından son derece önemlidir.
D) Şüphesiz, kitap insanın sözcük dağarcığını genişletir.

8. İnsanın en temel dürtüsü istemek ve istediğini başarıyla elde etmektir. Bu amaç insanlar kadar toplumlarda da vardır.

Bu parçada aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Asıl B) Hedef
C) Cemiyet D) İhtiyaç

9. Dolu yağmaya başlayınca meyve dolu kasaları içeri taşıdı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerde bulunan anlam ilişkisinin benzeri aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinde yoktur?

- A) Fener alayını takip ederek tüm şehri dolandık.
B) Bir kitabı baskıya hazırlayabilmek ne güç bir iştir.
C) O adamın hiç yaşa basacağını düşünüyor musun?
D) Attığın taşın gözüme geleceğini hiç düşünmedin mi?

10. Cansız varlıkların, hayvanların, makinelerin çıkardığı seslere yansıma sesler, bu seslerden türetilen sözcüklere de yansıma sözcükler denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcüğe yer verilmemiştir?

- A) Birkaç günden beri hapsiriyorum.
B) Ayakkabıların boyanınca iyi parlamış.
C) Şehir meydanında bir bomba patlamış.
D) Köpekler bizi yabancı gördüğünden havlıyor.

YANITLAR

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

1) Deyimler

Bilgi Duracağı

En az iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan, çoğu zaman gerçek anlamından uzaklaşıp kendine özgü bir anlam kazanan ve bir olayı veya bir durumu daha etkili kılmak, anlatımı güçlendirmek için kullanılan kelime gruplarına “deyim” denir.

Örnek:

- Burnu büyümek (Kibirleşmek, büyükmek)
- Ağız açtırmamak (Çok konuşarak başkalarının söz söylemesine, konuşmasına engel olmak)
- Gülüp geçmek (Umursamamak, aldırmış etmemek, üzerinde durmamak)

Deyimlerin Özellikleri

a. Deyimler kalıplaşmış sözlerdir. Bu nedenle deyimdeki herhangi bir sözcükte değişiklik yapılamaz.

Örnek:

- Başa gelmek ✓ Kafaya gelmek ✗
Kalp kırmak ✓ Yürek kırmak ✗

b. Deyimler kişiye ve zamana göre çekimlenir.

Örnek:

- Alışverişe çıkınca **içi açıldı**. (onun)
- Bu fotoğraflara bakalım da **içimiz açılsın**. (bizim)

c. Genellikle mecaz anlamıdır.

Örnek:

- Senin yaptığın **göz boyamaktan** başka bir şey değil. (Bu cümlede “göz boyamak” deyiminde kastedilen gerçekten bir gözün boya ile boyanması değil; kandırmak, yanıltmak, gösterişle aldatmaktır.)
- d. Bir olayı veya bir durumu daha etkili anlatmak için kullanılır; öğüt veya ders verme amacı yoktur.

Örnek:

- Annemi özledim. (Sıradan bir anlatım var.)
- Annem gözümde tütüyor. (Etkili bir anlatım hâkim, ders veya öğüt verilmemiş.)

Konuşan Sorular

Ne yaparsa yapsın her zaman titiz davranır, detaylıca yapardı. Çok basit sayılabilecek şeylerin bile önemle üstünde dururdu.

Bu parçada sözü edilen kişi aşağıdaki deyimlerden hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) Kılı kırk yaran B) Söz altında kalmayan
C) Pire için yorgan yakan D) Burnundan soluyan

Çözüm: B seçeneğindeki deyim anlamı “bir kimsenin kendisine dokunan sözüne gereken cevabı vermek”, C seçeneğindeki deyim anlamı “önemsiz bir durum karşısında kızarak kendisine daha büyük zarar verecek davranışta bulunmak”, D seçeneğindeki deyim anlamı “çok öfkelenmiş olmak”tır. A seçeneğindeki “kılı kırk yarmak” deyiminin anlamı ise “titiz ve ayrıntılı bir biçimde incelemek, önemle üstünde durmak”tır. Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

İpucu

Bazı atasözleri gerçek anlamıdır.

Örnek:

- Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.
- Çok konuşan çok yanılır.
- Hayırlı komşu, hayırsız akrabadan iyidir.
- Her çok azdan olur.
- İnsanın canı, acıyan yerindedir.

Pekiştiren Etkinlik 9

Aşağıdaki cümlelerde yer alan deyimleri anlamlarıyla örnekteki gibi eşleştiriniz.

1. Fare gördüğünü söyleyerek tüm evi ayağa kaldırdı.

a. Çok sevinmek

2. Çalışmanız sırasında bunları göz ardı etmeyiniz.

b. İyilik yapar görünüp kötülük yapmak

3. Kardeşinden haber alınca âdeta deliye dönmüş.

c. Konuşmamak, susmak

4. Aynı kaba kaşık salladığımız insanlardı bunlar.

d. Telaş ve heyecana düşürmek

5. Bu adama dikkat edin ki gülerken ısırmasın sizi.

e. Suçunu bilerek bundan utanmak

6. Böyle bir ortamda insanın elbette burnu sızlardı.

f. Gereken önemi vermemek

7. Çok yalvarmamıza rağmen ağız dil vermiyordu.

g. Duygulanmak

8. Anneme yakalanınca süt dökmüş ke-diye döndüm.

h. Yemek yemek

1. d

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

2) Atasözleri

Bilgi Durağı

Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikteki sözlere atasözü denir.

Örnek:

- Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur. (Çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler.)
- Elden gelen öğün olmaz, o da vaktinde bulunmaz. (Kişi yalnızca kendi kazancına güvenmeli, başkasının yardımını beklememelidir.)

Atasözlerinin Özellikleri

a. Kalıplaşmış sözlerdir. Bir sözcüğün yerine başka bir sözcük getirilemez.

Örnek:

- Kaz gelen yerden tavuk esirgenmez. ✓ Kaz gelen yerden horoz esirgenmez. ✗

b. Genellikle mecaz anlamıdır.

Örnek:

- El eliyle yılan tutulur. (Kişi kendi işini kendisi yapmalıdır.)

Deyimler ile Atasözleri Arasındaki Farklar

- Deyimlerde kesin hüküm ve yol göstericilik yoktur, bu yüzden genel kural oluşturmaz. Atasözleri ise kesin bir yargı bildirir.
- Deyimler bir olayı veya durumu en güzel, en etkili biçimde anlatmayı amaçlar. Bu nedenle deyimlerde bir öğüt verme ya da bilgece sözler söyleme çabası yoktur. Atasözleri ise öğüt vermek amacıyla söylenir.
- Deyimler genellikle söz grubundan oluşur, atasözleri cümle şeklindedir.

Konuşan Sorular

- İyi bir ailenin çocuğu kötü de olabilir.
- Dişli birine dayanan, güvenen kişi herkese kafa tutar; kabadayıca davranır.
- Yeteneksiz, beceriksiz kimse önemli işlerde kullanılamaz.

Bu cümlelerde aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklaması yoktur?

- A) Ağaç yaprağıyla gürler. B) Ağaçtan maşa, abdalardan paşa olmaz.
C) Ağası güçlü olanın kulu asi olur. D) Ak koyunun kara kuzusu da olur.

Çözüm: B seçeneğindeki atasözü "Yeteneksiz, beceriksiz kimse önemli işlerde kullanılamaz." anlamında, C seçeneğindeki atasözü "Dişli birine dayanan, güvenen kişi herkese kafa tutar; kabadayıca davranır.", D seçeneğindeki atasözü ise "İyi bir ailenin çocuğu kötü de olabilir." anlamındadır. A seçeneğindeki "Ağaç yaprağıyla gürler." atasözünün açıklamasına yer verilmemiştir. Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

Pekiştiren Etkinlik 10

Aşağıdaki atasözlerini ilgili oldukları konularla eşleştiriniz.

Konular	Atasözleri
1 İnsanın, yaptığı iyiliğin ya da kötülüğün karşılığını göreceği	a Yalnız öküz çifte koşulmaz. b Sana vereyim bir öğüt: Kendi ununu kendin öğüt. c Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan.
2 Geçimini sağlamak, kazançlı olmak, mal mülk edinmek için emek harcamak gerektiği	d Şeytan ile kabak ekenin kabak başına patlar. e Kendi işini kendin gör, kimseye minnet etme.
3 İnsanın çevresindeki kişilerden etkilenmesi, onlara benzemesi. İnsan yaşantısında arkadaşın önemi	f Bağa bak, üzüm olsun; yemeye yüzün olsun. g Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.
4 Birlik ve dayanışmanın önemi	h Ne doğrarsan aşına, o çıkar karşına. i Emek olmadan yemek olmaz.
5 İnsanın kendine güvenmesinin önemi	j İsin yanına varan is, misin yanına varan mis kokar.

1. /

2. /

3. /

4. /

5. /

3) Özdeyişler

Bilgi Durağı

Bir düşünceyi, bir duyguyu, bir ilkeyi kısa ve kesin bir biçimde anlatan; kim tarafından söylendiği bilinen sözler "özdeyiş (vecize)" denir.

Örnek:

- Adalet olmadan bilgi, ilim değil kurnazlıktır. (Eflatun)
- Hiçbir miras doğruluk kadar zengin değildir. (Shakespeare)
- Bilgi insanı kuşkudan, iyilik acı çekmekten, kararlı olmak da korkudan kurtarır. (Konfüçyüs)

Konuşan Sorular

Aşağıdaki özdeyişlerden hangisinin iletisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Kısaca ifade edebilmek, yeteneğin kardeşidir.
B) Konuşma, insanın aklını diliyle kullanma sanatıdır.
C) Güzel konuşmanın sırrı, lüzumsuz sözleri terk etmektir.
D) Çok bilmeli, az konuşmalı, her soruya cevap vermemelidir.

Çözüm: A, C ve D seçeneklerinde az konuşmanın önemi vurgulanmış, B seçeneğinde ise konuşmanın bir sanat olduğu üzerinde durulmuştur. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

Pekiştiren Etkinlik 11

Aşağıdaki özdeyişleri ilgili oldukları konularla eşleştiriniz.

Konular	Özdeyişler
1 Kararlılık	a Gidilmeye değer hiçbir yerin kestirmesi yoktur.
2 Çalışkanlık	b İyilik ve tevazu, bütün düşmanlıkları yener.
3 Alçak gönüllük	c İnsanın gerçek gücü sıçrayışta değil, sarsılmaz duruşundadır.
4 Bağlılık	d Sadık olmayanın sadakat beklemeye hakkı yoktur.
	e Yiğitlik yeterli değildir, sadakat ve itaat daha önemlidir.
	f Güçlü olan, yenilmeyen yalnız azimdir.
	g İnsan ne kadar yükselirse, gönlü o kadar alçalmalıdır.
	h Hiç kimse başarı merdivenini elleri cebinde tırmanmamıştır.

1. /

2. /

3. /

4. /

4) İkillemeler

Bilgi Durağı

Anlatım gücünü artırmak, anlamı pekiştirmek, kavramı zenginleştirmek amacıyla aralarında anlam ya da ses yönünden benzerliklerin olduğu aynı cinsten veya gruptan en az iki sözcüğün tekrarlanmasıyla oluşan sözcük gruplarına "ikileme" denir.

Örnek:

- Aynı sözcüğün tekrarlanmasıyla oluşan: hızlı hızlı, ağır ağır, tatlı tatlı...
- Karşıt anlamlı sözcüklerle oluşan: ileri geri, az çok, büyük küçük...
- Eş anlamlı sözcüklerle oluşan: sağ salım, ses seda, güçlü kuvvetli...
- Yakın anlamlı sözcüklerle oluşan: mal mülk, akıl fikir, ak pak...
- Biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerle oluşan: saçma sapan, sıkı fıkı, ufak tefek...
- İki de anlamsız sözcükle oluşan: mırın kırın, ıvır zıvır, paldır küldür...
- Yansıma sözcüklerle oluşan: takır tukur, horul horul, çat pat...

Konuşan Sorular

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili ikilemelerden hangisi farklı bir yolla oluşturulmuştur?

- A) Köye yaklaşırken irili ufaklı birkaç ev görünmeye başladı.
 B) Arkadaşlar, bu binayı er geç tamamlamak zorundayız.
 C) Kapıda duran adamın sırtında eski püskü bir ceket vardı.
 D) Kamyon bata çıka nihayet Güzeldere Yaylası'na ulaşmıştı.

Çözüm: A, B ve D seçeneklerinde zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulmuş, C seçeneğinde biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerle oluşturulmuş ikilemelere yer verilmiştir. Bu nedenle doğru cevap C seçeneğidir.

Pekiştiren Etkinlik 12

Aşağıdaki tabloda ikilemeye yer verilmiş cümlelerin sonuna (✓) işareti koyun.

1. Onun ev mev alacağını hiç sanmıyorum.	
2. Büyük küçük herkes coşkuyla onu karşılamaya çıkmıştı.	
3. Güzel mi güzel bir havuzu vardı bu villanın.	
4. Kedi birdenbire demir parmaklıklar arasından fırladı.	
5. Annem bembeyaz bir örtü çıkardı çeyiz sandığından.	
6. Şırlı şırlı akan suyun sesi içimize huzur doldurdu.	
7. Motosiklet patırtılarıyla ikimiz birden yerimizden fırladık.	
8. Babam, onunla baş başa kalmak için fırsat kolluyordu.	

1.

Türk atasözleriyle ilgili çalışan araştırmacılar atasözlerini gerçek ve mecaz anlamlı atasözleri şeklinde ikiye ayırıp bunları örneklendirmişlerdir. Örneğin “Bugünkü işi yarına bırakma.” atasözünü mecazsız atasözü olarak nitelendirmişlerdir. Bu atasözünde bir işin zamanında yapılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Buna göre aşağıdaki atasözlerinin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) Abanın kadri yağmurda bilindir. B) Çalma elin kapısını, çalarlar kapını.
C) Zararın neresinden dönülse kârdır. D) Baba koruk yer, oğlunun dişi kamaşır.

2.

Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılmasıyla oluşturulan söz öbeklerine “ikileme” denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerde yer alan ikilemelerden hangisi farklı bir yolla oluşturulmuştur?

- A) Eski püskü bir elbise ile iş görüşmesine gelmişti.
B) Çocuk bir köşeye oturmuş, ses seda çıkarmıyordu.
C) Hâlbuki ilk tanıştığımızda onu akıllı uslu biri sanmıştık.
D) Güçlü kuvvetli görünüşünün altında yufka bir yürek yatıyor.

3.

Dilimizde ---- ile ---- gibi aynı anlama gelen atasözleri vardır.

Bu cümledeki boşluklara aşağıdakilerin hangisinde verilen atasözleri getirilirse anlam bütünlüğü sağlanamaz?

- A) “Sakla samanı gelir zamanı.” - “Ak akçe kara gün içindir.”
B) “Bir elin nesi var, iki elin sesi var.” - “Birlikten kuvvet doğar.”
C) “Keskin sirke küpüne zarar.” - “Öfkeyle kalkan zararlar oturur.”
D) “Eğreti ata binen tez iner.” - “El elin eşeğini türkü çağırarak arar.”

4.

İşini yetiştirmek için o kadar özverili çalıştı ki ----, dense yeridir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilirse anlam doğru deyimle pekiştirilmiş olur?

- A) kılı kırk yardı.
B) altını üstüne getirdi.
C) gecesini gündüzüne kattı.
D) gözlerinde şimşekler çaktı.

5.

Söylemesi beklenen şeyi söylemekte nazlı davrananlar için “----” deyimini kullanılır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

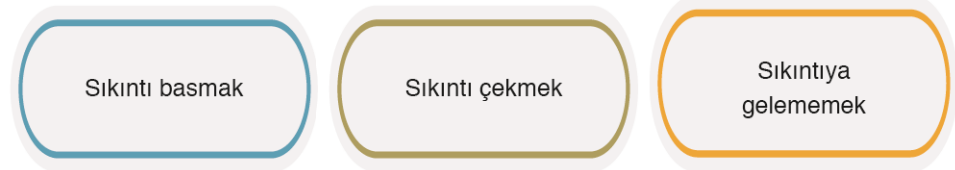
- A) diline dolamak
B) diline kira istemek
C) ağzını bıçak açmamak
D) ağzında bakla ıslanmamak

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan ikilemelerin kuruluş şekilleri yay ayrıç içinde yanlış belirtilmiştir?

- A) Bu seneki takım gümbür gümbür geliyor. (Yansıma sözcüklerin tekrarlanmasıyla)
B) Allah karşı komşuma akıl fikir versin. (Yakın anlamlı sözcüklerin tekrarlanmasıyla)
C) Aşağı yukarı beş gündür burada kalıyor. (Zıt anlamlı sözcüklerin tekrarlanmasıyla)
D) Sandalye paldır küldür aşağı yuvarlandı. (Biri anlamlı diğeri anlamsız sözcüklerin tekrarlanmasıyla)

7.

Bu deyimlerin hangisinin anlamı aşağıda verilmemiştir?

- A) Her türlü zorluğa katlanmak
B) Çok daralmak, ruhen boşlukta olmak
C) Zorluk, darlık ya da yoksulluk içinde yaşamak
D) Kendini dara düşürücü işlere dayanıklı olamamak

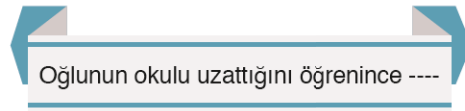
8. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi "çalışmak" üzerine söylenmiştir?

- A) İşleyen demir pas tutmaz.
B) On para on aslanın ağzında.
C) Kismetinde ne varsa kaşığına o çıkar.
D) Tabak sevdiği deriyi yerden yere çarpar.

9. "Eşek at olmaz, ciğer et olmaz." atasözüyle aşağıdakilerden hangisi anlamca özdeş değildir?

- A) Can çıkmayınca huy çıkmaz.
B) Kırk yıllık Kâni, olur mu Yani!
C) Kurt köyünü değiştirir, huyunu değiştirmez.
D) Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan...

10.

Bu cümle aşağıdaki deyimlerden hangisiyle tamamlanırsa farklı bir anlam kazanmış olur?

- A) deliye döndü.
B) kan beynine sıçradı.
C) küçük dilini yutacaktı.
D) ateş püskürmeye başladı.

11.

Felaket, dost sayısını sıfıra indirir.
(William Shakespeare)

Bu özdeyişle aynı anlama gelen atasözünü aşağıdakilerden hangisidir?

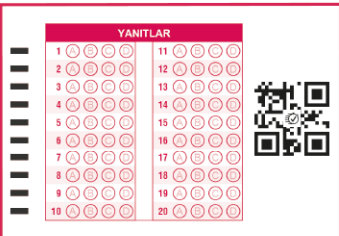
- A) Düşenin dostu olmaz.
B) Dost kara günde belli olur.
C) Dost ile ye, iç, alışveriş etme.
D) Karga ile dost olanın yeri çöplüktür.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "göz" sözcüğü deyim içinde kullanılmamıştır?

- A) Attığım taş yerden sekip gözüne çarptı.
B) Konya Ovası göz alabildiğine uzanıyordu.
C) Çocuk göz açıp kapayıncaya kadar kayboldu.
D) Hazırladığı projeye dün akşam son bir göz attık.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmemiştir?

- A) Biz vazgeçtik, şirket olarak projeden el çektik.
B) Dün çocuklarla seni andık, eski günleri yâd ettik.
C) Çocuğun hâlini görünce çok üzüldüm, içim cız etti.
D) Düşman, bu bozgun karşısında geri çekilmeye başladı.

4. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerin eş seslilerinin sözlük anlamı karşısında belirtilmek istenmiştir.

Cümleler	Anlamlar
1 Bıçağın keskin <u>yüzünü</u> yanlışlıkla eline <u>çaldı</u> .	Doksan dokuzdan sonra gelen sayının adı.
2 Eve gelirken <u>beli</u> tarlada bırakıp gelmiş.	Toprağı aktarmaya veya işlemeye yarayan bir tarım aracı.
3 Senin yaptığın işten ne zaman <u>hayır</u> geldi ki?	Onamama, inkâr bildiren bir söz.
4 <u>Soluk</u> bir benizle karşımda duruyordu.	Akciğerlere çekilen, akciğerlerden atılan hava.

Buna göre altı çizili sözcüklerden hangisinin eş seslisinin sözlük anlamı yanlış verilmiştir?

- A) yüz B) bel C) hayır D) soluk

5. *İnsanlar, zorluklar karşısında umutlarını kaybetmeye başlasa da onları hayata bağlayan amaçları ve hayalleri olduğu için pes etmeden mücadele etmeye devam ederler.*

Aşağıdakilerden hangisinde bu cümledeki altı çizili sözcüğün eş anlamlısı vardır?

- A) Kahramanımız, hayata anlam katan yalın mutlulukların değerini bilmiyor.
B) Eskici, yaşam serüveni içinde dirençli durmaya çalışan bir figürdür.
C) Yapıtta önemli konulardan biri de arayıştır ve hemen fark edilemez.
D) Kitapta savaş yıllarının ardından düzenin değiştiğine dikkat çekilmiştir.

6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş sözcüklerin Türkçesini kullanmalıyız.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu uyarı dikkate alınmamıştır?

- A) Bu yaşadıklarım bir rüya ya da bir sanrıdan mı ibaretti?
B) Çekimlerin drone ile yapılacağını duymak heyecan verici.
C) Küçük yaşlarından beri âşık atışmalarına meraklıdır.
D) Sinema uyarlaması, Gatsby adında bir adamın etrafında gelişir.

7. “Ya inanırsın sahtekâr gündüze ya da kovalarsın geceyi inadına.” cümlesindeki “gece-gündüz” sözcükleri arasında bulunan anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sevdiklerimizle güne, hayata, dünyaya masmavi bakabilmeliyiz.
B) Dünyada neyin çok daha değerli olduğuna karar veremez insan.
C) Onun yokluğunun sebebini varlığının ne yangınlar yarattığı anlatır.
D) Ela gözlü pirim, sen himmet eylersen ben bu yayladan dostu giderim.

8.

Gökçeada tatlı su kaynakları bakımından zengin bir ada. Burada dört gölet ve bir de baraj gölü var. Adada ayrıca bir de tuz gölü bulunuyor. Adanın güneydoğusundaki Aydıncık adlı yerleşim biriminin yakınında bulunan bu tuz gölü deniz sularının birikmesiyle oluşmuş. Yazın göl kuruyor ve geriye tuz birikintiler kalıyor.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden üçünün anlamı aşağıda verilmiştir.

Birikinti suların sulamak amacıyla genellikle bir set ardında toplandığı küçük göl.

Bir yerde kendi kendine birikmiş olan şey.

Bir suyun çıktığı yer.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi anlamı verilen sözcüklerden biri değildir?

- A) Baraj B) Birikinti C) Kaynak D) Gölet

9.

Bir taraftan bana önem vermeyip alay edişine kızıyor, bir taraftan hâlâ bu alayı sahi zanneder gibi oluşuma hiddetleniyordum. Eve geldim, eşime ihtiyarın terbiyesizliğini uzun uzun anlattım.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10.

(I) Deniz fenerlerinin verdiği ışığın rengi, ne kadar sürede bir yanıp söndükleri ve ne kadar uzaktan görülebildikleriyle ilgili olarak birbirinden farklılaşan özellikleri vardır. (II) Gemiciler deniz fenerlerini bu özelliklerinden ayırt edebilirler. (III) Böylece kıyı boyunca ilerleyen gemiler bir deniz feneri gördüklerinde nerede olduklarıyla ilgili bir fikir edinirler. (IV) Ayrıca deniz fenerinin konumundan karaya ne kadar yaklaştıklarını da bilebilirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümledeki sözcük mecaz anlamlıdır.
B) II. cümledeki sözcük terim anlamlıdır.
C) III. cümledeki sözcük mecaz anlamlıdır.
D) IV. cümledeki sözcük gerçek anlamlıdır.

11.

Göç yolunu belirlerken mevsim etkeninin yanı sıra, çocuklarının eğitimini de göz önünde bulunduran Yörükler, okul zamanı asfalt yakınlarına konup eğitim-siz bir nesil yetiştirmeye karşı çıkıyorlar. Göç yoluna sabah beşte, gün doğarken çıkıp hayvanları ile birlikte, çadırlarını toplayıp yola koyuluyor. Günlük yaklaşık yedi saatlik bir yürüyüş ile traktör kullanmadan ve haftalarca süren Toroslarda başlayıp Mersin'de biten göç yolunu tamamlıyorlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin anlamını karşılamaz?

- A) Çocuğun gelişip büyümesine özen göstermek
- B) Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi
- C) Keçe, deri, kıl ile sık dokunmuş taşınabilir barınak
- D) Bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi

12.

Öncelikle bulunduğumuz meydanın adı Piazza del Duomo. Ve buradaki Pisa Kulesi kesinlikle baş döndürücü bir yapıdır. Eğik olmasıyla ünlenen bu yapının göz ardı edilmemesi gereken bir unsuru da bronz kapılardır. 1180 yılında Pisano tarafından yapılan orijinal kapılar 14. yüzyılda çıkan bir yangınla harap olduktan sonra, yeni kapılar heykeltıraş Giambologna'nın atölyelerinde yapılmıştır.

Bu parçadaki altı çizili sözle Pisa Kulesi'nin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Dünyaca ünlü olması
- B) Gereğinden büyük olması
- C) Anlaşılmasının güç olması
- D) Hayranlık uyandırıcı olması

13.

*Kimi zaman ellerini kırar tutkusu
Birkaç hayat çıkarır yaşamasından
Hangi kapıyı çalsa kimi zaman
Arkasında yalnızlığın hınzır uğultusu...*

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaramaz, haylaz
- B) Katı yürekli, gaddar
- C) Kurnaz, içten pazarlıklı olan
- D) Şaka yollu söylenen bir söz

14. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde terim anlamda kullanılmış bir sözcük yoktur?

- A) Mars, Güneş sisteminin dördüncü ve kızıl gezegendir.
- B) Gol sevinci sonrası verilen ofsayt kararı maçı birden gerdi.
- C) Düşleri büyütme, düşlerle zenginleşme amacıyla yola çıkmıştık.
- D) Dekor ve kostüm uyumsuzluğu oyunun eleştirilmesine neden oldu.

